

KWALIFIKACJA PROWADZENIE MEDIACJI SĄDOWYCH I POZASĄDOWYCH W SPRAWACH CYWILNYCH

EGZAMIN

Weryfikacja składa się z dwóch etapów: egzaminu teoretycznego (testu wiedzy) i egzaminu praktycznego. Test wiedzy jest przeprowadzany w elektronicznym systemie w ośrodku egzaminacyjnym. Osobie egzaminowanej podczas rozwiązywania testu nie wolno korzystać z innych aplikacji (w tym otwierać stron internetowych) niż system do przeprowadzania egzaminu. W części praktycznej dopuszcza się zastosowanie następujących metod weryfikacji: próbka pracy połączona z symulacją, rozmowa z komisją, analiza dowodów. Dowodami na potwierdzenie niniejszej kwalifikacji mogą być m.in. poświadczenia przeprowadzonych mediacji wydane przez sąd lub ośrodek mediacji wraz z zanonimizowanymi opisami symulacji mediacji oraz dokumentacją.

ZESTAW I: POSŁUGIWANIE SIĘ WIEDZĄ Z ZAKRESU PROWADZENIA MEDIACJI

1. Charakteryzuje zagadnienia ogólne dotyczące mediacji:

- omawia rolę mediatora w procesie mediacji;
- wskazuje cele pracy mediatora;
- omawia zasady i standardy pracy mediatora;
- omawia przebieg mediacji;
- omawia możliwe rezultaty mediacji.

2. Charakteryzuje zagadnienia prawne dotyczące mediacji w sprawach cywilnych:

- omawia ramy prawne postępowania mediacyjnego;
- charakteryzuje pojęcia z zakresu prawa cywilnego (m.in. stosunek prawny, rzecz, zobowiązanie, dział spadku);
- charakteryzuje pojęcie zdolności do czynności prawnych;
- określa prawidłową formę dokonania czynności prawnej;
- wskazuje warunki i skutki prawne zawarcia ugody mediacyjnej;
- wskazuje skutki prawne zawarcia ugody mediacyjnej w zakresie powagi rzeczy ugodzonej;
- przedstawia przesłanki odmowy zatwierdzenia ugody przez sąd;
- omawia zasady rozliczania kosztów sądowych i możliwości ubiegania się o zwolnienie od ponoszenia kosztów sądowych;
- omawia zasady zwrotu opłaty sądowej w całości lub w części;
- przedstawia procedury dotyczące ochrony danych osobowych w zakresie prowadzenia mediacji.

3. Charakteryzuje techniki stosowane w procesie mediacji:

- omawia techniki mediacyjne;

- omawia techniki negocjacyjne;
- omawia techniki komunikacyjne.

4. Charakteryzuje zagadnienia dotyczące psychologii konfliktu:

- wyjaśnia zjawiska psychologiczne towarzyszące konfliktom;
- omawia blokady komunikacyjne;
- charakteryzuje dynamikę konfliktu;
- przedstawia model eskalacji konfliktu;
- charakteryzuje strategie rozwiązywania konfliktów.

ZESTAW 2: NAWIĄZANIE KONTAKTU ZE STRONAMI, USTALENIE ZASAD WSPÓŁPRACY I ZAWARCIE KONTRAKTU MEDIACYJNEGO

1. Nawiązuje kontakt ze stronami:

- na podstawie analizy ujawnionych okoliczności określa możliwość zastosowania mediacji;
- wskazuje możliwości poszerzenia wiedzy o przedmiocie sprawy skierowanej do mediacji;
- sporządza zaproszenie na wstępne spotkanie mediacyjne;
- przedstawia korzyści wynikające z przystąpienia do mediacji.

2. Przygotowuje spotkanie mediacyjne:

- ustala uczestników spotkania mediacyjnego;
- omawia zasady ustalania terminu i miejsca wspólnego spotkania mediacyjnego;
- omawia standardy przygotowywania miejsca na spotkanie mediacyjne.

3. Wygłasza monolog mediatora:

- przedstawia stronom: definicję mediacji, cel mediacji, zasady prowadzenia mediacji, zasady pokrywania kosztów mediacji, metody pracy;
- wyjaśnia procedurę i przebieg mediacji;
- omawia rolę stron oraz rolę mediatora.

4. Sprawdza gotowość stron do mediacji:

- zadaje pytania służące wstępnemu rozpoznaniu problemu, celu i oczekiwań stron;
- zadaje pytania służące ustaleniu wątpliwości i obaw związanych z udziałem w mediacji;
- wyjaśnia rozpoznane wątpliwości i obawy związane z udziałem w mediacji;
- zadaje pytanie o gotowość stron do udziału w mediacji.

5. Dokonuje zawarcia kontraktu mediacyjnego:

- ustala zasady współpracy pomiędzy mediatorem a stronami;
- wyjaśnia pojęcie kontraktu mediacyjnego;
- wyjaśnia zasady zatwierdzania ugody mediacyjnej;
- przedstawia zasady dialogu w mediacji opartego na wzajemnym szacunku komunikowania się i prosi strony o ich akceptację.

ZESTAW 3: DIAGNOZA KONFLIKTU/SPORU CYWILNEGO

1. Dokonuje diagnozy konfliktu:

- zadaje pytania o stanowiska wyjściowe stron dotyczące sporu;
- zadaje pytania o przedmiot, przyczyny, przebieg i konsekwencje konfliktu z perspektywy obu stron;
- zadaje pytania o charakter i poziomy konfliktu, by określić, z jakim rodzajem konfliktu ma się do czynienia (wartości, danych, struktury, relacji, interesów);
- stosuje techniki mediacyjne w trakcie postępowania mediacyjnego;
- porządkuje, podsumowuje i wyjaśnia tematy mediacji, by uchwycić najważniejsze kwestie dotyczące sporu.

2. Analizuje konflikt pod kątem wskazań i przeciwwskazań do mediacji:

- zadaje pytania dookreślające służące wyjaśnieniu, o co toczy się spór;
- na podstawie zebranych danych ocenia, czy są przeciwwskazania do zastosowania mediacji.

ZESTAW 4: WSPIERANIE STRON W MEDIACJI

1. Rozpoznaje interesy i potrzeby stron:

- zadaje pytania o potrzeby i interesy stron;
- zadaje pytania przeformułowujące zgłaszane oczekiwania na potrzeby.

2. Udrażnia komunikację pomiędzy stronami:

- wyjaśnia zjawiska psychologiczne towarzyszące konfliktowi, mechanizmy i postawy zakłócające proces dochodzenia do porozumienia;
- omawia blokady komunikacyjne i zasady budowania konstruktywnego dialogu;
- przeformułowuje wypowiedź negatywną na neutralną;
- tworzy arkusz rozbieżności i zgodności stanowisk w celu wykazania wspólnych interesów stron oraz naświetlenia rozbieżności.

3. Kieruje rozmową:

- udziela głosu stronom;

- stosuje techniki facylitacji i moderacji;
- podsumowuje poszczególne etapy procesu;
- odzwierciedla wypowiedzi stron odnoszące się do przeżywanych emocji;
- podaje przykłady sytuacji, w których jest wskazane wprowadzenie spotkania na osobności, i podaje zasady prowadzenia takich spotkań;
- wskazuje i nazywa trudności komunikacyjne doświadczane przez strony.

ZESTAW 5: POSZUKIWANIE ROZWIĄZAŃ I KONSTRUOWANIE POROZUMIEŃ

1. Wspiera strony w znajdowaniu wszelkich możliwych rozwiązań prawnych i pozaprawnych:

- zadaje pytania pobudzające do zgłaszania rozwiązań;
- zadaje pytania o konsekwencje poszczególnych rozwiązań;
- zadaje pytania o BATNA (czyli najlepszą alternatywę negocjowanego porozumienia);
- zadaje pytania o WATNA (czyli najgorszą alternatywę negocjowanego porozumienia);
- zadaje pytania odwracające role; – tworzy wraz ze stronami i za ich obopólną zgodą listę różnych opcji i dostępnych rozwiązań;
- wskazuje ekspertów zewnętrznych niezbędnych do konsultacji w wypadku wątpliwości w zakresie oceny prawnej opracowywanego rozwiązania konfliktu;
- stosuje technikę „advokata diabła”;
- analizuje rozwiązania pod kątem użyteczności i wykonalności.

2. Wspiera strony w konstruowaniu wstępnych uzgodnień:

- ustala ze stronami reguły dokonywania wyboru rozwiązań;
- zadaje pytania skłaniające strony do modyfikacji rozwiązań tak, by zaspokajały interesy każdej ze stron;
- stosuje strategie wzmocnień pozytywnych poprzez uwspólnianie, tj. wskazywanie tego, co łączy strony;
- stosuje uruchamianie motywacji zewnętrznej poprzez przypominanie korzyści z mediacji;
- stosuje uruchamianie motywacji wewnętrznej poprzez zadawanie pytań dotyczących wartości celem uzyskania głębszych i trwalszych rezultatów;
- na zgodny wniosek stron wskazuje sposób rozwiązania sporu z pouczeniem, iż nie jest on wiążący dla stron.

ZESTAW 6: PODSUMOWANIE PROCESU MEDIACJI

1. Wspiera strony w konstruowaniu ugody mediacyjnej:

- analizuje dopuszczalność ewentualnego rozstrzygnięcia mediowanych kwestii w jednej lub kilku ugodach;

- na podstawie dostarczonego projektu ugody ocenia możliwość zatwierdzenia jej przez sąd;
- wskazuje, w jakich postępowaniach, co do jakich spraw, nie jest dopuszczalne zawarcie ugody;
- wskazuje na konieczne (formalne) elementy ugody;
- omawia podstawowe zasady konstruowania ugody, aby uzgodniona przed mediatorem ugoda w przyszłości nadawała się do egzekucji (określenie stron, zobowiązania, terminów wykonania zobowiązania, sankcji za niewykonanie zobowiązania, odsetek, wyczerpania wzajemnych roszczeń stron);
- rozróżnia ugodę, która zostanie przyjęta przez sąd poprzez nadanie jej klauzuli wykonalności, od ugody, która zostanie przyjęta przez jej zatwierdzenie;
- omawia zasady zatwierdzania ugody mediacyjnej przez sąd w postępowaniu pozasądowym na wniosek stron;
- wskazuje ekspertów zewnętrznych do weryfikacji treści ugody, w wypadku ujawnienia wątpliwości dotyczących skutków materialnoprawnych i procesowych ugody oraz do weryfikacji zgodności ugody z prawem i zasadami współżycia społecznego.

2. Sprawdza stopień satysfakcji z proponowanych ustaleń:

- przedstawia trójkąt satysfakcji;
- zadaje pytania o zgodność ugody z celami i potrzebami stron;
- wskazuje możliwe ścieżki dalszego procedowania.

3. Podsumowuje proces mediacyjny:

- przypomina cele i potrzeby stron;
- przedstawia efekty pracy;
- przygotowuje protokół mediacyjny;
- omawia zasady archiwizacji dokumentacji mediacyjnej.